

«Blogosφαιρα»- Blogosphere, η Δημόσια Σφαίρα του 21^{ου} αιώνα.

Στις 12 Νοεμβρίου του 1990, ο επονομαζόμενος και «πατέρας» του Ίντερνετ, Τιμ Μπέρνερς Λι ανακαλύπτει τον Παγκόσμιο Ευρύ Ιστό, γνωστότερο με τα αρχικά WWW (world wide web), πάνω στον οποίο βασίζεται η λειτουργία του διαδικτύου (tvxs.gr).

Αν ανατρέξετε στο διαδίκτυο θα βρείτε στοιχεία για τον «πατέρα» του και λεπτομέρειες της γέννησής του. Αυτό σημαίνει ότι σήμερα, 25 χρόνια αργότερα, ο παγκόσμιος διαδικτυακός ιστός αποτελεί μέρος της καθημερινότητας των πολιτών παγκοσμίως, καθώς και σημαντικό εργαλείο των διαδικασιών και εκδηλώσεων της δημόσιας σφαίρας.

Στην Ελλάδα η χρήση των Νέων Τεχνολογιών και των υπηρεσιών του διαδικτύου έχει μια συνεχιζόμενη ανοδική πορεία με βάση τα στοιχεία των ερευνών του Παρατηρήσιμου για την Κοινωνία της Πληροφορίας: *Η Χρήση του Διαδικτύου από τους Έλληνες*, έρευνα του 2011 και *οι Νέες Τεχνολογίες στην καθημερινή Ζωή των πολιτών*, έρευνα του 2014 (www.infosoc.gr). Επίσης το ίδιο αποτέλεσμα καταδεικνύουν τα στοιχεία της έρευνας Κοινωνικής Δικτύωσης 2013-2014, του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Επιχειρείν-ELTRUN του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (www.eltrun.gr).

Οι πολίτες των αναπτυσσόμενων κοινωνιών επικοινωνούν πλέον με το διαδίκτυο και έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν τη δική τους σελίδα για να εκφράζουν τη γνώμη τους, να διαμαρτύρονται, να παραπονοούνται, να συγχαίρουν, να κριτικάρουν και να ζητούν συμπάρασταση και φίλους διατηρώντας ιστολόγια – blogs, τα οποία έχουν πλέον συμπεριληφθεί στα social media. Τα blogs αποτελούν μια ιδιαίτερη δημόσια σφαίρα την blogosphere- «μπλογκόσφαιρα», η οποία κατά τα φαινόμενα, έχει αρχίσει να μονοπωλεί τον τρόπο έκφρασης στη δημόσια σφαίρα.

Ως Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Social Media) ορίζονται οι διαδικτυακοί τόποι (ιστότοποι-websites και ιστολόγια-weblogs), όπου συναντώνται και δραστηριοποιούνται κοινωνικά ανθρώπινες κοινότητες. Η κοινωνική δράση στα social media συνίσταται στην κατάθεση και ανταλλαγή απόψεων, πληροφοριών, ιδεών, φωτογραφιών και videos.

Ποιά είναι τα Social Media:

- Internet Forums
- Web Blogs
- Microblogging
- Wikis
- Social Networks
- Podcasts
- Photographs –Videos
- Bookmarking- Tagging

Ορισμός Ιστολογίου - blog

Ένα **blog** (η λέξη προέρχεται από σύντμηση της λέξης **weblog**) είναι μια ιστοσελίδα συζήτησης ή ενημέρωσης, η οποία είναι δημοσιευμένη στο **World Wide Web** και αποτελείται από διακριτές καταχωρήσεις (αναρτήσεις=posts). Οι καταχωρήσεις αυτές ακολουθούν τυποποιημένη σελιδοποίηση, ανάλογα με τις δυνατότητες που δίνει στον χρήστη η κάθε πλατφόρμα ιστολογίων.

Κοινό χαρακτηριστικό κάθε ιστολογίου είναι η εμφάνιση των αναρτήσεων με **αντίστροφη χρονολογική σειρά**. Η πιο πρόσφατη ανάρτηση εμφανίζεται πρώτη. Στην πλειοψηφία τους τα blogs είναι **διαδραστικά**, επιτρέποντας στους επισκέπτες να **αφήνουν σχόλια** και ακόμη να στέλνουν ο ένας στον άλλον μηνύματα μέσω widgets (graphical control elements). Η **διαδραστικότητα** διακρίνει τα blogs από άλλες **στατικές** ιστοσελίδες. Υπό αυτή την έννοια, το blogging θεωρείται μια μορφή υπηρεσίας **κοινωνικής δικτύωσης**.

Οι bloggers δεν παράγουν μόνο το περιεχόμενο που δημοσιεύουν στα blogs τους, αλλά αναπτύσσουν **κοινωνικές σχέσεις** με τους **αναγνώστες** τους και με άλλους **bloggers**. Υπάρχουν blogs υψηλού αναγνωστικού κοινού, όπως του **ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΥ** (<http://pitsirikos.net>), του **Θοδωρή Γεωργακόπουλου**, (<http://www.georgakopoulos.org>), ή τα blogs του Άρη Δημοκίδη (<http://www.lifo.gr/lifoblogs>), τα οποία ξεκίνησαν από απλά blogs και λόγω της μεγάλης αναγνωσιμότητάς τους, οι συγγραφείς τους τα μετέτρεψαν σε ιστοσελίδες.

Πολλά blogs παρέχουν σχόλια για ένα συγκεκριμένο θέμα. Άλλα λειτουργούν ως πιο προσωπικά ημερολόγια on-line και άλλα περισσότερο προβάλλοντας απευθείας ένα εμπορικό σήμα ή διαφημίζοντας ένα συγκεκριμένο άτομο ή μια εταιρεία. Μέχρι το **2009** τα blogs συνήθως αποτελούσαν εργασία ενός μεμονωμένου ατόμου και περιστασιακά μιας μικρής ομάδας, η οποία συχνά κάλυπτε ένα μόνο θέμα. Σήμερα έχουν δημιουργηθεί blogs από πολλούς συγγραφείς, οι οποίοι συνήθως είναι επαγγελματίες και η αρθρογραφία τους φέρει αμιγώς επαγγελματικά χαρακτηριστικά και επεξεργασία. Δημοσιογράφοι από εφημερίδες και άλλα μέσα ενημέρωσης, ακαδημαϊκοί, ομάδες προβληματισμού και υπεράσπισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και άλλων παρόμοιων ιδρυμάτων, αντιπροσωπεύουν μια ολοένα αυξανόμενη κυκλοφορία των blogs.

Κοινωνικά Δίκτυα (Social Networks)

- Social News & Recommendations (digg.com)
- Social Book Marking Sites (delicious.com)
- Social Sharing
- (YouTube –Flickr- Instagram – Pinterest- Vimeo)
- Microblogging Services (Twitter - Vine)
- Blogging Systems (Blogger.com)
- Social Networks (Linkedin – Facebook)

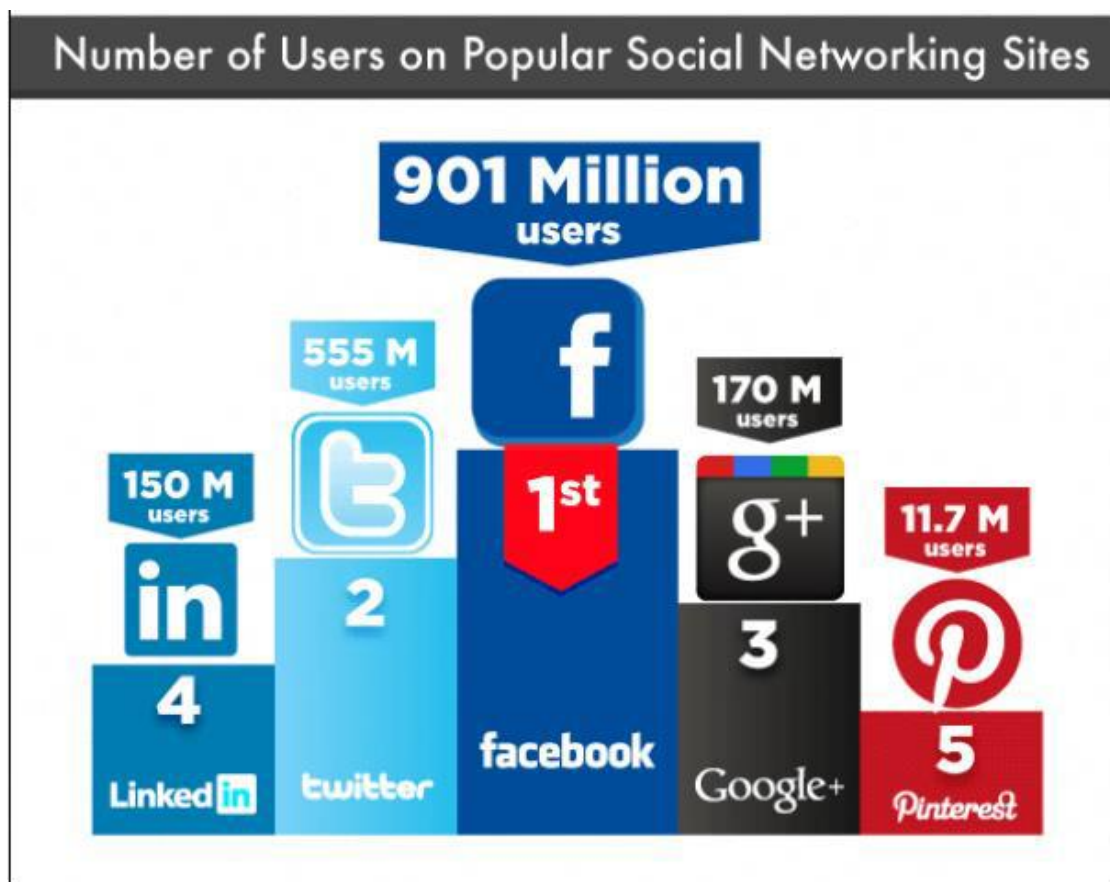
Σήμερα, το 2015, τα blogs θεωρούνται ότι κατέχουν κορυφαία θέση στην πλατφόρμα των social media, όπως το twitter και το facebook, τα οποία θεωρούνται συστήματα **μικρομπλόγκινγκ (microblogging)**.

Δημοφιλή Social Networks

- Facebook
- Twitter
- Linkedin
- Youtube
- Blogger
- MySpace
- Flickr
- Wordpress

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας Κοινωνικής Δικτύωσης 2013-2014, του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικού Επιχειρείν-ELTRUN του Οικονομικού Πανεπιστημίου

Αθηνών, το πιο διαδεδομένο πλέον μέσο κοινωνικής δικτύωσης για το συγκεκριμένο δείγμα είναι το youtube (93%), στη δεύτερη θέση έρχεται το facebook (82%), ενώ στις επόμενες θέσεις βρίσκονται το linkedin (61%), τα review pages (58%), τα blogs (49%) και το twitter (46%). Είναι εμφανές πλέον το στάδιο ωριμότητας που βρίσκονται οι Έλληνες όσον αφορά τα social media αφού υπάρχει αυξητική τάση σε όλα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ενώ αρχίζει και δημιουργείται μια ενδιαφέρουσα κοινότητα χρηστών και για τα όχι τόσο γνωστά μέσα κοινωνικής δικτύωσης (instagram, foursquare, flickr και googleplus). (www.eltrun.gr)

Graphic 1

Η άνοδος του Twitter και άλλων «**microblogging**» βοηθά στην ενσωμάτωση των επαγγελματικών blogs, που γράφονται από ομάδα συγγραφέων και των blogs που προέρχονται από έναν συγγραφέα, σε μεγαλύτερες και πιο κοινωνικές δομές της ροής των ειδήσεων.

Η σύνδεση ενός blog με αντίστοιχη **σελίδα** που φέρει το όνομα του blog στους ιστότοπους **κοινωνικής δικτύωσης**, (twitter, facebook, Google+, LinkedIn κλπ), είναι πολύ σημαντική, διότι προωθεί την επισκεψιμότητά του. Ένα τυπικό blog συνδυάζει **κείμενο**, **εικόνες** και **συνδέσεις** με άλλα **blogs**, **ιστοσελίδες** και **άλλα μέσα** που σχετίζονται με το **θέμα του**. Η δυνατότητα των αναγνωστών να αφήνουν σχόλια σε διαδραστική μορφή είναι μια σημαντική συμβολή στην αύξηση της δημοτικότητας πολλών blogs.

Είδη Blogs

Τα περισσότερα blogs πρωτίστως αποτελούνται από κείμενα. Κάποια δίνουν έμφαση στην τέχνη (**art blogs**), στη φωτογραφία (**photoblogs**), σε βίντεο (**video blogs** ή "**vlogs**"), στη μουσική (**MP3 blogs**) και στον ήχο (**podcasts**). Το **microblogging** είναι ένα άλλο είδος blogging, με πολύ **σύντομες** αναρτήσεις. Στον τομέα της εκπαίδευσης χρησιμοποιούνται τα blogs ως διδακτικά μέσα και αναφέρονται ως **edublogs**.

Ιστορικά και Στατιστικά στοιχεία του blogging

Η εμφάνιση και η ανάπτυξη των blogs στα τέλη της δεκαετίας του 1990 συνέπεσε με την δημοσίευση εργαλείων στο διαδίκτυο, τα οποία διευκόλυναν την ανάρτηση του περιεχομένου από χρήστες που **δεν ήταν τεχνικοί**.

Ο όρος **weblog** πρωτοχρησιμοποιήθηκε από τον Αμερικανό blogger **Jorn Barger** στις 17 Δεκεμβρίου 1997 και την άνοιξη του 1999 ο **Peter Merholz** μετέτρεψε τον όρο σε **blog**. Λίγο μετά ο **Evan Williams** χρησιμοποίησε τη λέξη blog ως ουσιαστικό και ρήμα και η εταιρεία **Pyra Labs** δημιούργησε την πρώτη πλατφόρμα για κατασκευή blogs το 1999, την οποία αγόρασε η **Blogger** το **2003** (www.blogger.com). Το 2004 η δυναμική του blogging, αλλά και η πολιτική επιρροή του, πολλαπλασιάστηκε πρώτα στις ΗΠΑ και μετά σε ολόκληρο τον κόσμο. Το 2005 το περιοδικό **Fortune** δημοσίευσε οχτώ bloggers, τους οποίους «δεν μπορούσαν πλέον να αγνοήσουν» οι μεγάλοι επιχειρηματίες των ΗΠΑ. Το Ισραήλ είναι η πρώτη χώρα της οποίας η κυβέρνηση ανέβασε στο διαδίκτυο επίσημο blog. Η επιρροή της μπλογκόσφαιρας στα κεντρικά και μεγάλα ΜΜΕ υπήρξε και εξακολουθεί να είναι πολύ σημαντική. Μεταξύ 2009 και 2012 απονεμήθηκε το βρετανικό βραβείο **Orwell**

σε 12 bloggers. Το βραβείο Orwell απονέμεται σε συγγραφείς για την διακεκριμένη συμβολή τους στην ειλικρινή και σαφή δημόσια γραφή.

Το blogging σε αριθμούς

Στις 16 Φεβρουαρίου του 2011, υπήρχαν πάνω από 156 εκατομμύρια δημοσιευμένα blogs συνολικά. Στις 20 Φεβρουαρίου του 2014, υπήρχαν 172 εκατομμύρια blogs στην πλατφόρμα **Tumblr** και 75,8 εκατομμύρια στην πλατφόρμα **WordPress**, σε ολόκληρο τον κόσμο. Η **Technorati** είχε 1,3 εκατομμύρια blogs στις 22 Φεβρουαρίου του 2014. Σύμφωνα με τους κριτικούς και τους ίδιους τους bloggers, η πιο δημοφιλής πλατφόρμα σήμερα είναι αυτή της **Blogger (BlogSpot της Google)** αλλά η BlogSpot δεν δημοσιεύει τις στατιστικές της.

Τις 10 πλατφόρμες για blogging που υπάρχουν σήμερα, 2015, θα τις βρείτε στο site:

<http://www.creativeblog.com/web-design/best-blogging-platforms-121413634>

Ο ρόλος των social media στα κοινωνικά κινήματα διαμαρτυρίας **«ηλεκτρονικός ακτιβισμός» (digital activism)**

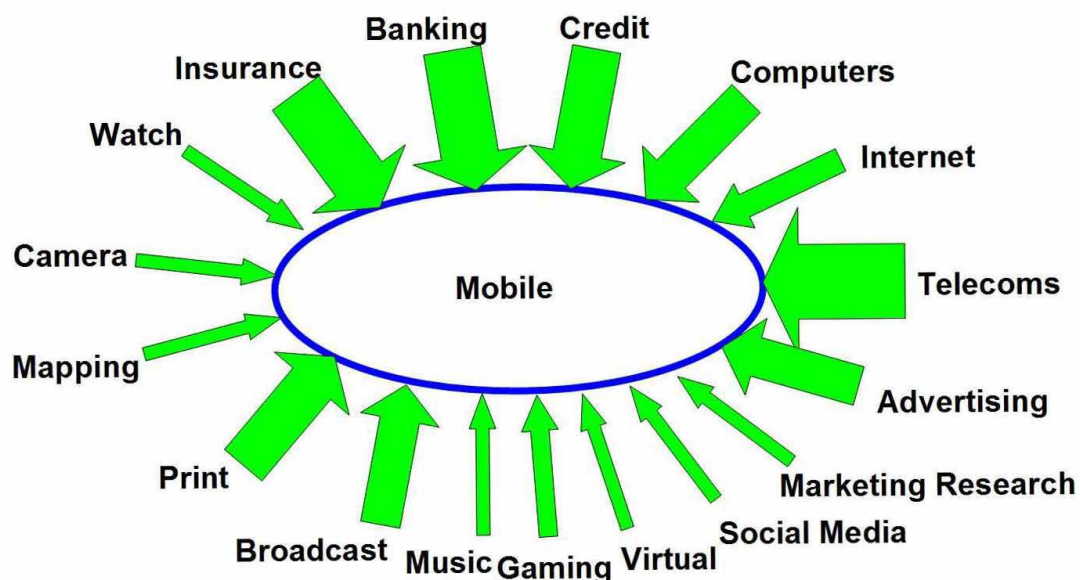
- **Διαμαρτυρία κατά της Παγκοσμιοποίησης και του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου στο Seattle (1999-2000)**
[...] Το κίνημα που έδρασε στο Σιάτλ το 1999 υπήρξε ετερόκλητο, τόσο στις δράσεις όσο και ως προς το ιδεολογικό υπόβαθρο, εντούτοις βρήκε [...] στο διαδίκτυο το μέσο συντονισμού του. (<http://tvxs.gr>)
- **Η επανάσταση του Facebook και Twitter (Αραβική Άνοιξη)**
- **Occupy Wall Street (Σεπτέμβριος 2011)**
- **Κίνημα αγανακτισμένων Ελλάδα Μάϊος 2011.**
Στις 25 Μαΐου 2011, [...] στην Αθήνα, περίπου 20.000 συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Συντάγματος.[...]. Παρόμοια όπως στη Βόρεια Αφρική και στην Ισπανία, το Facebook και άλλα μέσα «κοινωνικής δικτύωσης», καθώς και τα κινητά τηλέφωνα, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη συγκέντρωση του πλήθους και κυρίως των νεότερων διαδηλωτών. (www.blaumachen.gr)
- **Το twitter επηρέασε αρνητικά την απόδοση των ελληνικών ομολόγων κι επιδείνωσε την οικονομική κρίση. (www.thetoc.gr)**

πληροφόρησης συνεχώς μεταμορφώνονται και προσαρμόζονται στις απαιτήσεις της **διαρκώς μεταβαλλόμενης τεχνολογίας**, αλλάζοντας τον τρόπο που δημιουργούμε, καταναλώνουμε και μαθαίνουμε να αλληλεπιδρούμε μεταξύ μας.

Ερευνητές πιστεύουν πως αυτό είναι απλά η κορυφή του παγόβουνου, εφόσον μέσα σε ένα συνεχώς αυξανόμενο δίκτυο της πληροφορίας και της επικοινωνίας με συσκευές νέας τεχνολογίας, υπάρχουν συνέπειες σε όλες τις πτυχές της δραστηριότητας του ανθρώπου: στην **κοινωνική ζωή**, στις **επιχειρήσεις**, στην **διακυβέρνηση**, στην **τέχνη**, στη **δημοσιογραφία**, στην **υγεία**, στην **εκπαίδευση**.

2014: Grand Convergence

Theory by Tomi T Ahonen 2002-2014

Copyright © Tomi T Ahonen 2014

www.tomiahonen.com

Twitter: @tomiahonen

Graphic 3

Επιπλέον, οι τεχνολογικές εξελίξεις παρέχουν τη δυνατότητα παραγωγής έργων τέχνης υψηλών καλλιτεχνικών απαιτήσεων.

Ο Κορεάτης σκηνοθέτης Παρκ Τσαν Γουκ δημιούργησε την ταινία *Night Fishing* το 2011, διάρκειας 30 λεπτών, με δέκα Apple iPhone 4, τέσσερα από τα οποία χειριζόταν ο ίδιος ο σκηνοθέτης. Πρόκειται για διεθνώς αναγνωρισμένο σκηνοθέτη, ο οποίος κέρδισε το μεγάλο βραβείο στις Κάννες το 2004 με την ταινία του *Oldboy*.

(<http://news.in.gr>). Πρόκειται για την πρώτη φορά που ένας τόσο σημαντικός σκηνοθέτης χρησιμοποιεί smartphone για το γύρισμα μιας ταινίας. Το πείραμα να γυρίσει κανείς ταινία με το κινητό του μετά την επιτυχημένη απόπειρα του Παρκ Τσαν Γουκ, προχώρησε με τον Χούμαν Καλίλι «ο οποίος ολοκλήρωσε την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία γυρισμένη αποκλειστικά με smartphone - συγκεκριμένα, με το NOKIA τηλέφωνό του. Το Ολιβ, η ιστορία ενός παράξενου μικρού κοριτσιού που επηρεάζει τις ζωές τριών ανθρώπων χωρίς να βγάλει μιλιάρια, γυρίστηκε εξ ολοκλήρου μ' ένα Nokia N8, στο λειτουργικό του οποίου ο Καλίλι είχε επέμβει για να αποσυνδέσει τα αυτόματα ζουμαρίσματα και άλλες auto-focus λειτουργίες που έφερναν εμπόδια στις επιταγές του σκηνοθέτη»,(<http://flix.gr>).

Μειονεκτήματα

- Κίνδυνοι παρεκκλίνουσας επικοινωνίας, παρανοήσεων- παρεξηγήσεων, λόγω έλλειψης διαπροσωπικής επικοινωνίας.
- Υπερβολικά μεγάλος όγκος πληροφοριών- υπερπληροφόρηση = μη πληροφόρηση
- Διακοπή στην επικοινωνία λόγω τεχνικών δυσκολιών.
- Ανεπαρκής επικοινωνία: Τα περιορισμένου αριθμού χαρακτήρων μηνύματα δεν παρέχουν δυνατότητα ανάλυσης και εξηγήσεων.
- Απομόνωση ατόμων και εθισμός στη διαδικτυακή αποσπασματική επικοινωνία, με αποτέλεσμα αδυναμία λεκτικής έκφρασης και διαπροσωπικής επικοινωνίας.
- Έλλειψη ελέγχου τήρησης κανόνων ηθικής και δημοσιογραφικής δεοντολογίας (σχετικό video www.youtube.com)

Το 2002 η Meg Hourigan, μία εκ των συνιδρυτών του Blogger, έγραψε και δημοσίευσε στο διαδίκτυο ένα άρθρο με τίτλο “What we’re doing when we blog” (*Τί κάνουμε όταν «μπλογκάρουμε»*). Το άρθρο καταλήγει με το συμπέρασμα ότι «ως bloggers είμαστε στην μέση μιας, διασκεδαστικής, εξέλιξης της επικοινωνίας.[...] Σχετικώς με την ελευθερία του λόγου, αυτή καθεαυτή, το σημαντικό δεν είναι τόσο αυτό που λέμε, όσο το σύστημα (διαδίκτυο) που μας παρέχει τη δυνατότητα να το πούμε. (*As bloggers, we're in the middle of, and enjoying, an evolution of communication. [...] As with free speech itself, what we say isn't as important as the system that enables us to say it.*) (<http://archive.oreilly.com>).

Στη βάση των δικτύων υπολογιστών πολλά διαφορετικά λειτουργικά συστήματα είναι σε θέση να επικοινωνούν μέσω διαφορετικών πρωτοκόλλων. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει το έναυσμα για τεχνητή νοημοσύνη των δικτύων στο Διαδίκτυο και τελικά να οδηγήσει στη δημιουργία μιας ισχυρής τεχνητής νοημοσύνης (**superintelligence**). Η ταινία μεγάλου μήκους *Her* (2013) του Spike Jonze που πραγματεύεται το ηθικό μέρος αυτής της διαδικασίας φαίνεται να αφορά πλέον το κοντινό μας μέλλον.

Συμπέρασμα

Η «Μπλογκόσφαιρα», η Δημόσια Σφαίρα του 21^{ου} αιώνα, είναι γεγονός και αυτό το γεγονός απαιτεί από τις σύγχρονες κοινωνίες να αντιμετωπίζουν με διαφορετικά εργαλεία πλέον την μεταξύ τους επικοινωνία και συνεπώς θα πρέπει να χρησιμοποιούν ανάλογα προσαρμοσμένες επικοινωνιακές τεχνικές και μεθόδους. Τα κέντρα εξουσίας επιχειρούν να χαλιναγωγήσουν τη νέα διαδικτυακή πραγματικότητα, ψηφίζοντας νόμους με τους οποίους προσπαθούν να μειώσουν τη δύναμη που διαθέτει πλέον η google.

*Ακόμη ένα χτύπημα από την Ευρωπαϊκή Ένωση στη Google, καθώς το Ευρωκοινοβούλιο ψήφισε νομοσχέδιο για την “αποσύνδεση των μηχανών αναζήτησης από άλλου είδους εμπορικές υπηρεσίες”. Για να είμαστε πιο σωστοί, το νομοσχέδιο δεν κατονομάζει τη **Google**, αλλά με δεδομένο ότι κατέχει το 90% του τομέα της αναζήτησης στην Ευρώπη τότε καταλαβαίνουμε όλοι για ποιον χτυπά η καμπάνα. (<http://www.techgear.gr>)*

Η περιήγηση στο διαδίκτυο παρέχει όλα τα εργαλεία για την δημιουργία blog

Σκέψου τι είδους blogger είσαι ή θέλεις να γίνεις.

<http://writetodone.com/the-7-types-of-blogger-which-one-are-you/>

Σκέψου πως θα κατασκευάσεις ένα blog

<http://posftiaxnoblog.blogspot.gr/2013/02/kataskeui-dorean-blog.html>

Σκέψου πόσα είδη posts υπάρχουν.

<http://www.problogger.net/archives/2011/09/03/52-types-of-blog-posts-that-are-proven-to-work/>

Τα 50 δημοφιλέστερα ελληνικά blogs

<http://bestblogsgr.blogspot.gr/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στα μέλη της διδακτικής ομάδας του προγράμματος σπουδών BA in Media Production/Journalism & Film Directing του Μητροπολιτικού Κολεγίου (AMC)

Αχιλλέα Καραδημητρίου - Επικοινωνιολόγος Υποψήφιος Διδάκτωρας του τμήματος ΕΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών

Βάλλυ Κωνσταντοπούλου - δημιουργός του εκπαιδευτικού blog

<http://vallysdiary.blogspot.gr/>

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

<http://tvxs.gr/news/san-simera/tim-mperners-li-o-pateras-toy-internet-o-efeyretis-toy-world-wide-web>, διαθέσιμο online, [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/services/elibrary/thesmiko_plaisio/observatory_opis/ μη διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://www.eltrun.gr/sm-survey2014/> διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<https://www.blogger.com/about> διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://tvxs.gr/news/%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1/1999-battle-seattle> διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%86%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BE%CE%B7, διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://www.doctv.gr/page.aspx?itemID=SPG520> διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<https://papaleonidasdimitris.wordpress.com/2011/10/12/occupy-wall-street-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%> διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://www.blaumachen.gr/2013/04/%CF%84%CE%BF-%CE%> διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://www.thetoc.gr/politiki/article/o-baroufakis-kanei-polemo-mesw-twitter>, μη διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://news.in.gr/culture/article/?aid=1231074364>, διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<http://flix.gr/news/olive-h-prwth-megaloy-mhkoys-poy-gyristhke-me-kinh.html>,
διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

<https://www.youtube.com/watch?v=Bue1R7rnSEE>, διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης
23-2-2015].

<http://archive.oreilly.com/pub/a/javascript/2002/06/13/megnut.html>, διαθέσιμο online
[ημ. πρόσβασης 23-2-2015].

[http://www.techgear.gr/european-parliament-votes-resolution-about-google-search-
split-](http://www.techgear.gr/european-parliament-votes-resolution-about-google-search-split-), διαθέσιμο online [ημ. πρόσβασης 23-2-2015].